

T.C. MİLLÎ
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 3258
Tarih: 01.12.2016

9656

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Başbakan Binali Yıldırım** tarafından Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğü'nün 99. maddesi gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Ertuğrul Kürkçü

İzmir Milletvekili

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, 29 Kasım 2016'da İstanbul'da "Parlamentolararası Kudüs Platformu Sempozyumu" adı altında düzenlenen toplantı açılışında, halen Suriye topraklarında sürdürülebilen "Fırat Kalkanı Operasyonu" ile ilgili olarak şu açıklamada bulunmuştur: "Biz sabır, sabır, sabır dedik en sonunda dayanamadık ve Suriye'ye Özgür Suriye Ordusu ile beraber girmek zorunda kaldık. Niçin girdik? Bizim Suriye'nin topraklarında gözümüz yok. Mesele toprağın gerçek sahipleri topraklarına sahip olsunlar, bunu sağlamak için. Yani orada bir adaletin tesisi için varız. Devlet terörü estiren zalim Esed'in [Suriye Devlet Başkanı Beşşar Esad] hükümdarlığına son vermek için biz oraya girdik, başka bir şey için değil."

Bilindiği gibi, 1 Ekim 2016 tarihinde TBMM'ye sunulan ve AKP, MHP ve CHP milletvekillerinin onayıyla 1 yıl süreyle uzatılması kabul edilen başbakanlık tezkeresi, Irak ve Suriye'deki muhtemel hareketler için Türkiye Cumhuriyeti hükümetlerine Türk Silahlı Kuvvetlerini sınır ötesine gönderme yetkisi vermiştir:

"...Türkiye'nin ulusal güvenliğine yönelik terör tehdidi ve her türlü güvenlik riskine karşı, uluslararası hukuk çerçevesinde gerekli her türlü tedbiri almak, Irak ve Suriye'deki tüm terörist örgütlerden ülkemize bundan sonra da yönelebilecek saldırıları bertaraf etmek ve kitlesel göç gibi diğer muhtemel risklere karşı, ulusal güvenliğimizin idame ettirilmesini sağlamak, kriz süresince ve sonrasında hasıl olabilecek gelişmeler istikametinde Türkiye'nin menfaatlerini etkili bir şekilde korumak ve kollamak, gelişmelerin seyrine göre ileride telafisi güç bir durumla karşılaşmamak için süratli ve dinamik bir politika izlenmesine yardımcı olmak üzere hudut, şümül, miktar ve zamanı Hükûmetçe takdir ve tayin olunacak şekilde, Türk Silahlı Kuvvetlerinin gerektiği takdirde sınır ötesi harekât ve müdahalede bulunmak üzere yabancı ülkelere gönderilmesi ve aynı amaçlara matuf olmak üzere yabancı silahlı kuvvetlerin Türkiye'de bulunması, bu kuvvetlerin Hükûmetin belirleyeceği esaslara göre kullanılması ile risk ve tehditlerin giderilebilmesi için her türlü tedbirin alınması ve bunlara imkân sağlayacak düzenlemelerin Hükûmet tarafından belirlenecek esaslara göre yapılması..."

Türkiye Cumhuriyeti söz konusu tezkereye dayanarak DAİŞ terör örgütüne karşı esasen uluslararası koalisyon güçlerince yürütülen mücadele kapsamında Suriye'ye asker gönderme kararı almıştır.

Halen yürütülen “Fırat Kalkanı” operasyonu da bu tezkereye dayanmaktadır. Tezkerede operasyonun uluslararası hukuk bağlamındaki meşruiyetine ilişkin olarak da şu gerekçe yer almaktadır:

“Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 2170 (2014), 2178 (2014) ve 2249 (2015) sayılı kararlarıyla, Irak ve Suriye'nin toprak bütünlüğünün ve bağımsızlığının teyit edilmiş olmasının ve yine 2170 sayılı Karar'da bu ülkelerdeki terör faaliyetlerinin kınanarak, DEAŞ ve benzeri terör örgütlerinin faaliyetlerine karşı, Birleşmiş Milletler üyesi tüm ülkelere 1373 (2001) sayılı Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi Kararı ve uluslararası hukuk çerçevesindeki sorumluluklarına uygun şekilde gerekli tedbirleri alma çağrısında bulunmuş olmasının ışığında, Türkiye'nin DEAŞ ve diğer terör örgütleriyle mücadele amacıyla oluşturulan uluslararası koalisyon bünyesinde iştirak ettiği faaliyetlerin sürdürülmesi de önem taşımaktadır.”

Bu Gerekçeyle;

1. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Türk Silahlı Kuvvetlerinin Suriye'de “başka bir şey için değil, Beşşar Esad'ın hükümdarlığına son vermek için” operasyon yürüttüğüne dair açıklama hükümetiniz için de bağlayıcı mıdır?
2. Hükümetinizin Suriye'deki rejime ve Beşşar Esad hükümetine son vermek üzere herhangi bir dış politika kararı var mıdır, varsa bu karar TBMM onayı olmaksızın nasıl uygulamaya konulmuştur?
3. Yürürlükteki uluslararası hukuk düzeni çerçevesinde herhangi bir hükümet, başka bir ülkedeki herhangi bir hükümeti yıkmak üzere kendi başına harekete geçebilir mi?
4. Suriye'de faaliyet gösteren uluslararası koalisyon güçleri içerisinde hedefini “Esad rejimini yıkmak” olarak açıklayan başka bir ülke var mıdır? Varsa hangi ülkedir? Bu ülkelerin hükümet veya devlet başkanlarından herhangi birince Esad rejimini yıkmayı amaçladıklarını belirten bir açıklama yapılmış mıdır? Yapılmışsa kim tarafından ve ne zaman yapılmıştır?
5. DAİŞ ile mücadele amacıyla Suriye'de bulunan uluslar arası koalisyon güçlerine, Türkiye Cumhuriyeti'nin amacının “Esad rejimini devirmek” olduğu resmen bildirilmiş midir?
6. Suriye'deki çatışmaların başlamasından bu yana Suriye Arap Cumhuriyeti güçleri tarafından Türkiye Cumhuriyeti'nin egemenlik alanına dönük bir açık veya dolaylı askeri saldırı gerçekleştirilmiş midir? Gerçekleştirilmişse bu saldırılar ne zaman ve nerede gerçekleşmiştir? Bu saldırılarda hayatını kaybeden veya yaralanan sivil/asker olmuş mudur?
7. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın açıklaması üzerine 30.11.2016'da bir açıklama yapan Kremlin sözcüsü Dmitriy Petrov, Rusya'nın Suriye'de bulunma nedeninin meşru hükümetin talebi üzerine olduğunu belirterek, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın sözlerine açıklık getirmesini talep ettiklerini açıklamıştır. Bu nedenle Cumhurbaşkanlığı tarafından bir “düzeltme” açıklaması yapılacaktır mıdır?

8. Rusya Devlet Başkan Yardımcısı Yuriy Uşakov,01.12.2016 tarihinde yaptığı basın toplantısında "Erdoğan, Putin'e Esad ile ilgili sözleri hakkında açıklama yaptı" demiştir. Rusya Devlet Başkanı V.Putin'e yapılan açıklamanın içeriği nedir?

9. Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ın Türk Silahlı Kuvvetlerinin "Esad hükümdarlığına son vermek" amacıyla Suriye topraklarına girdiğine yönelik açıklaması Türkiye'nin de imzacısı olduğu Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT) Helsinki Nihai Senedi'nin 10 temel ilkesi olan "Egemen eşitlik ve egemenliğe saygı, kuvvet kullanmaktan veya kuvvet kullanma tehdidinden kaçınma, sınırların ihlâl edilmezliği, devletlerin toprak bütünlüğünün korunması, anlaşmazlıkların barışçıl yollardan çözümü, içişlerine karışmama, insan hakları ve temel özgürlüklere saygı, halkların eşit haklardan ve kendi kaderlerini tayin hakkından yararlanması, devletler arasında işbirliği ve uluslararası hukuktan doğan yükümlülüklerin iyi niyetle yerine getirilmesi" ilkelerinden hangisine uymaktadır?